Otázka č. 13: Protokol/výslech

Ukázka 13.b – *Výslech Milady Horákové,* **úryvek ze stenografického protokolu** z výslechu Milady Horákové před Státním soudem

Předseda: Paní obžalovaná Dr. Milada Horáková, předstupte, prosím. Slyšela jste obžalobu, porozuměla jste jejímu obsahu?

Milada Horáková: Ano.

Předseda: Víte, co se vám klade za vinu?

Milada Horáková: Ano.

Předseda: Cítíte se vinna těmi skutky, jež jsou v obžalobě uvedeny a které se vám kladou za vinu?

Milada Horáková: Cítím se vinna činy, které jsem doznala a které podle dnes platných zákonů zakládají jejich skutkovou podstatu.

Předseda: Těmi činy, jak v nich spatřuje státní prokuratura zločin velezrady a zločin vyzvědačství?

Milada Horáková: Ano. Ovšem k některým vývodům státní obžaloby bych měla své poznámky.

Předseda: K tomu ještě přijdeme.

Prokurátor Urválek: Paní obžalovaná, odpovězte jasně. Nemluvte v právnických formulacích. Řekněte nám, zda se cítíte vinna, že jste pracovala protistátně, zločineckým způsobem proti lidově-demokratické Československé republice.

Milada Horáková: Ano, tím se cítím vinna.

Prokurátor Vieska: Paní obžalovaná, vy jste říkala, že se cítíte vinna podle dnes platných zákonů. Táži se vás, zda velezrada a špionáž podle před tím platných zákonů nebyla trestná?

Milada Horáková: Byla.

Prokurátor Vieska: Děkuji. Více nepotřebuji.

[…]

Předseda: Teď konkrétní otázku. Bylo stanovisko zahraničně politického výboru nebo některých jeho členů zřejmě nepřátelské vůči Sovětskému svazu?

Milada Horáková: Jestliže jsme hájili, zejména v roce 1947 již po červnu a červenci, když byla jasna otázka Marshallova plánu, jestliže jsme hájili, větší přivtělení se k západním mocnostem, pak…

Předseda: Paní obžalovaná, abyste dobře rozuměla. Mně nejde o to, abyste líčila skutečnosti, nám jde o náladu.

Milada Horáková: My jsme chtěli zesílit vliv západních mocností, aby vyrovnal ten vliv, který na spojenectví…

Předseda: A nebo i převyšoval ten vliv západní.

Milada Horáková: V té době, kdy já jsem pracovala v komisi, šlo hlavně o to vyrovnání, poněvadž v té době byla otázka takto.

Prokurátor Urválek: Pane předsedo, malou otázku k tomu. Paní obžalovaná, Vy jste považovala vliv SSSR pro zájmy republiky za škodlivé?

Milada Horáková: Ne. My jsme chtěli, státi…

Prokurátor Urválek: Tak proč jste ho chtěli paralyzovat vlivem západu?

Milada Horáková: Protože jsme spojenectví, která jsme měli se SSSR, chápali formou bývalých spojenectví.

Prokurátor Vieska: Takové spojenectví, jako například jsme měli s Francií v r. 1938?

Milada Horáková: Ano.

Prokurátor Vieska: Ale Francie nás hodila Mnichovu, Německu pod nohy. To jste takto chápali toto spojenectví?

Milada Horáková: My jsme se, ano, ztotožňovali s názorem, takového spojenectví, jaké jsme viděli, jako bylo spojenectví s Francií.

Prokurátor Vieska: Vždyť toto spojenectví s Francií se neosvědčilo, paní obžalovaná.

Milada Horáková: Připouštím.

[…]

Předseda: Teď došlo k únoru. Jak jsme slyšeli, nebyla jste citelně poškozena úborovými událostmi, až na to, že jste pozbyla poslaneckého mandátu, a to jste se dokonce na protest jako nesouhlas s těmi událostmi, ho sama vzdala. Byla jste poškozena únorovými událostmi?

Milada Horáková: Ne, nebyla jsem poškozena.

Předseda: Ale začala jste pěstovati potom styky s příslušníky svých stran, kteří nebyli spokojeni, a pak s příslušníky jiných stran, kteří rovněž nebyli spokojeni, a které bychom mohli zařaditi přímo mezi nepřátele lidovědemokratického zřízení a celého toho vývoje, jak nastal po únoru.

Milada Horáková: Ano, já jsem s únorem a s jeho provedením nesouhlasila a postavila jsem se proti němu záporně.

[…]

Předseda: Měla jste také jednání s některými členy zastupitelských úřadů?

Milada Horáková: Ano jednala jsem pouze s velvyslancem Déjeanem do roku 1948, s ostatními diplomaty jen při naprosto oficiálních společenských událostech.

Předseda: O čem jste jednala s Déjeanem?

Milada Horáková: S velvyslancem Déjeanem jsem přišla do užšího styku, protože jsem byla dekorována medailí De la résistence, za přítomnosti jiných politiků.

Předseda: To byla ta oficiální slavnost. Ale soukromě?

Milada Horáková: Jinak jsem neměla žádných osobních vztahů.

Předseda: Jednou, nebo několikráte to bylo?

Milada Horáková: Několikráte jsem byla zvána na vyslanectví.

Prokurátor Vieska: Několikráte jste byla dekorována?

Milada Horáková: Několikráte jsem byla zvána při oficiálních událostech, jako jsou recepce, národní svátek atd. a nebo jsem byla pozvána jako členka zahraničního výboru parlamentu.

Prokurátor Urválek: Při těchto poradách, jichž se účastnilo jenom několik vybraných lidí z vedení, Vám doktor Ripka tlumočil stanoviska západních zastupitelských úřadů?

Milada Horáková: Ne, jako taková stanoviska, nýbrž jenom jako stanoviska svá. Předpokládám, že jistě k těmto stanoviskům si opatřoval názory západních diplomatů.

Prokurátor Urválek: Osobním stykem s nimi?

Milada Horáková: Jistě osobním stykem s ním.

Prokurátor Urválek: Co myslíte, ovlivňovali tito západní diplomaté stanovisko Ripkovo a nakonec stanovisko celé vaší strany?

Milada Horáková: Nemohu říci, protože stanoviska se presentovala jako naše stanoviska.

[…]

Předseda: Řekli jsme si, že jste po únoru neutrpěla žádnou újmu, že jste měla také poměrně slušné zaměstnání a že jste se vzdala mandátu a začala jste hovořiti se Zenklem, který také nesouhlasil s únorovými událostmi a že jste přicházela také do styku s těmi představiteli strany, kteří se přímo nepřátelsky stavěli proti. Je to správné?

Milada Horáková: Ano.

Předseda: Pak jste také ještě navázala jednání s příslušníky jiných stran, kteří byli zřejmě nepřátelsky založeni, ano?

Milada Horáková: Ano.

Předseda: Z které strany?

Milada Horáková: Ze sociálně demokratické strany jsem v trvalém osobním styku s profesorem Peškou.

Předseda: Když se tyto rozhovory vedly, v jakém duchu byly vedeny?

Milada Horáková: Od začátku jsme si byli jasni svým poměrem k novému režimu. Stavěli jsme se negativně proti novému režimu a přáli jsme si jeho změnu.

Předseda: V tom smyslu se nesly rozhovory s těmi nepřátelsky naladěnými příslušníky z vaší strany a ze sociálně demokratické strany?

Milada Horáková: Ano. Mohu-li poznamenati, jednání přecházelo zcela pozvolna, z legality do ilegality, takže bych nemohla poctivě říci, kdy nabylo formy ilegality, ale z těchto rozhovorů vznikla potom naše ilegální spolupráce.

[…]

Předseda: To by bylo příliš obšírné. Mám zájem jenom na tom, zda-li dal nějaký pokyn k tomu, co mají členové strany národně socialistické, kteří si přejí změny, dělat a jak mají postupovat.

Milada Horáková: Předně si přáli lidé z našich řad věděti, zda mají vstupovati do komunistické strany. Na to byla odpověď, že hrozila-li by ztráta zaměstnání, existence, kterou my jim nemůžeme v té době zabezpečiti, mají vstupovat.

Předseda: Jenom když šlo o zaměstnání?

Milada Horáková: A nebo jsou-li na důležitých místech, která by byla posičními místy, které by měly význam pro nás, pro budoucí ilegální činnost, aby také do strany vstupovali.

Prokurátor Urválek: Nebylo to také proto, aby z těchto míst rozvraceli lidově demokratický režim?

Milada Horáková: To je v tom snad obsaženo. Jestliže měli držeti tyto posice, tedy z toho důvodu, aby byly tyto posice obsazeny lidmi našeho smýšlení. To z toho logicky vyplývá.

Prokurátor Vieska: Hrozilo Vám něco takového, že by Vás chtěli přinutiti ke vstupu do komunistické strany?

Milada Horáková: Mně osobně ne.

Prokurátor Vieska: A hrozbou Vás přinutili, abyste přijala zaměstnání za 6.000 Kč? O Vás přece věděli, co jste zač a přece Vás ponechali na velmi dobře placeném místě.

Milada Horáková: Neříkám to z hlediska svého.

Prokurátor Vieska: Vy jste byla výjimka.

Milada Horáková: Snad ne, ale byla také řada případů, kdy by skutečně naši příslušníci byli ztratili svoji existenci.

Prokurátor Vieska: Protože byli příslušníky a nebo protože byli špiony a zrádci?

Milada Horáková: Nemohu Vám odpověděti, neznala jsem ty lidi, zejména ne takovou jejich charakteristiku.

[…]

Prokurátor Vieska: Byl mezi některými členy náhodou nějaký český dělník?

Milada Horáková: V našem předsednictvu strany národně socialistické…

Prokurátor Vieska: Respektive v tom, co zůstalo.

Milada Horáková: Nebyl.

Prokurátor Vieska: Děkuji.

[…]

Předseda: A zahájila jste tedy potom ještě také jednání s doktorem Jandečkou. Kdo to byl?
Milada Horáková: Doktora Jandečku jsem znala jako člena předsednictva Svazu politických vězňů a věděla jsem o něm, že je organizovaný lidovec. Také jsem věděla, že ovšem není žádným funkcionářem v této straně a obrátila jsem se na něho proto, že jsem ho považovala za lidovce pokrokového směru se sociálními sklony.
Prokurátor Urválek: Paní obžalovaná, je vám známo, že pan Jandečka, který měl podle vás tak pokrokové sklony, byl pro protistátní činnost odsouzen na 20 let?
Milada Horáková: To je mi známo teď… já jsem s ním styky navázala…
Prokurátor Urválek: Já myslím, že tyto názory se už projevovaly tehdy a že jste s ním nenavázala styky proto, abyste podpořili lidově demokratický režim.
[…]

Předseda: Paní obžalovaná, pak jste se všichni domluvili na tom, že bude někde nějaká schůzka, tj. za ty nepřátelsky naladěné členy strany národně socialistické, strany sociálně demokratické a strany lidové se zástupcové měli někde sejít. Kde to bylo?

Milada Horáková: To bylo ve Vinoři.

Předseda: Kdo byl pověřen tím, aby to místo obstaral, respektive tu místnost pro to?

Milada Horáková: O opatření místa jsem požádala doktora Jandečku.

Předseda: Kdy to bylo?

Milada Horáková: Pokud se mohu pamatovat, muselo to být někdy v září 1948.

Předseda: Dala jste panu doktoru Jandečkovi nějaký tip nebo on sám…

Milada Horáková: Nikoliv, jen jsem vyjádřila přání Vojty Beneše, že si nepřeje sejít se v žádné veřejné místnosti ani v žádné rodině.

Předseda: Nýbrž kde?

Milada Horáková: Někde na místě, kde by nepodléhal té publicitě, jaké podléhal všude, když přišel do veřejné místnosti jako osoba všeobecně známa.

Předseda: Kde jste se sešli?

Milada Horáková: Na faře ve Vinoři.

Předseda: Tak kdo tam všechno byl? Vy, doktor Nestával…

Milada Horáková: Na tuto schůzku jsem já pozvala doktora Pešku, Vojtu Beneše, doktora Nestávala, a Jandečka opatřoval to místo, pak věděl, kde byla schůzka.

Prokurátor Urválek: Věděla jste, že také doktor Jandečka zde bude představovat reakční síly z bývalé lidové strany?

Milada Horáková: Ano, s tím jsem počítala.

Předseda: O čem se tam jednalo, paní obžalovaná? Jednalo se tam o tom společném postupu, o té společné základně?

Milada Horáková: Účelem této schůzky bylo dohodnout se o tom, zda je nutno vytvořit nějakou společnou základnu nebo společný orgán, který by měl buď vytvářet sám nebo koordinovat ilegální, protistátní činnost těchto různých směrů.

Předseda: Směřujících k nějakému cíli?

Milada Horáková: Směřující ke změně režimu.

Prokurátor Urválek: Pane předsedo, dovolíte… Paní obžalovaná, vy říkáte, že jste tam měli vytvořit jakousi společnou základnu pro protistátní činnost.

Milada Horáková: My jsme se měli o tom dohodnout, zda takovou základnu máme vytvořit.

Prokurátor Urválek: A k jakému závěru jste dospěli?

Milada Horáková: My jsme dospěli k tomu, že není vhodné ani časově, ani po stránce našeho vlastního názoru na jednotlivosti, zejména na určité konkrétní otázky, abychom vytvářeli společnou základnu.

[…]

Prokurátor Urválek: A prosím, odpovězte mi nyní už na počátku Vašeho výslechu: Vy jste sama řekla, že jste chtěla dosáhnout svou protistátní činností, respektive všichni chtěli dosáhnout zničení lidově demokratického zřízení, že ano.

Milada Horáková: Ano.

Prokurátor Urválek: Mohla byste mi říci, jaké docela konkrétní změny byly s tímto zničením lidově demokratického zřízení spojeny, a ještě konkrétněji řekněme o otázce znárodnění?

Milada Horáková: My jsme nedospěli ani v pozdějších jednáních, tím méně v tom vinořském k nějakým konkrétním uzávěrům.

Prokurátor Urválek: Na něčem jste se přece jen shodovali.

Milada Horáková: Ale protože právě zástupcové směru sociálně demokratického měli tuto otázku jako primární a chtěli znát stanoviska ostatních v této otázce, tak jsme se později ve Vinoři na té linii vlastního ilegálního výboru museli o této otázce také vyjádřit.

Milada Horáková: Došli jsme k tomu, že jsme pro zachování toho znárodnění, které bylo do února 1948 provedeno.

Prokurátor Urválek: A co bylo po únoru?

Milada Horáková: To jsme přirozeně negovali.

Prokurátor Urválek: Prosím, znamenalo to návrat továrníků, jimž byly po únoru znárodněny továrny, zpět do továren?

Milada Horáková: Neměli jsme ještě konkrétní řešení.

Prokurátor Urválek: Mluvte jasně.

Milada Horáková: Znamenalo by to bývalo při nejmenším řešit nějakým způsobem kompenzací a reparací pro tyto osoby pak, aby…

Prokurátor Urválek: Jaké kompenzace a reparace, řekla jste, negovali jsme, popírali jsme to, považovali jsme to za nezákonné, nesprávné.

Milada Horáková: Ano, ale konkrétní řešení navrhoval pouze doktor Hejda ve svém elaborátu.

Prokurátor Urválek: Paní obžalovaná, Vy jste byla s nimi ve stálém styku, Peška a ostatní, to byla jednotná koncepce, myslím, že Vám prospěje, když budete mluvit jasně. Ptám se znovu, zda tento program znamenal návrat továrníků do továren, které byly znárodněny?

Milada Horáková: Návrat vlastnictví těch továren.

Prokurátor Urválek: To jsem vám ochoten koncedovat, jestliže takto uhýbáte. Teď řekněte, byl to program pro milionáře, nebo pro lid?

Milada Horáková: Byl to program pro buržoazní vrstvy.

Prokurátor Vieska: I ve Vaší terminologii?

Prokurátor Urválek: Měl být touto cestou obnoven kapitalismus u nás?

Milada Horáková: Jakmile chráníme zájmy buržoazie, musíme si přirozeně představit, že v určité etapě průlom do přímé socialistické linie to je.

Prokurátor Urválek: Byl to program protilidový?

Milada Horáková: Byl to program, který byl v rámci socializující demokracie.

Prokurátor Urválek: Nechte socializující demokracii. Ptám se Vás, byl-li to program proti lidu, proti jeho zájmům?

Milada Horáková: Byl to program proti přísnému uplatnění, bezvýjimečnému uplatnění socialistické linie.

Prokurátor Urválek: Prosím, co myslíte, s jakým nadšením dělníci továrny, která byla znárodněna, protože měla 500 zaměstnanců, by přijali svého dřívějšího pana továrníka zpět na ředitelské místo s vědomím, že dále bude vykořisťovat jejich práci?

Milada Horáková: Mám v této věci odchylné stanovisko, proto jsem se dostala do této činnosti. Kdybych měla odpovídat podle svého názoru, tak bych řekla, že v některých továrnách, ne vždycky a ve všech, ale v některých továrnách iniciativa a tvůrčí schopnost majitele znamená také určité klady.

[…]

Prokurátor Urválek: Když jste se domnívala, že dělníci nejsou ochotni odevzdat továrny kapitalistům, za jakých okolností jste se domnívala, že se to může stát?

Milada Horáková: Za podmínek zvratu, změny režimu.

Prokurátor Urválek: Za jakých okolností k tomu mohlo dojít?

Milada Horáková: Ty souvislosti, za jakých k tomu mohlo dojít, jsme konkrétně viděli ve třech možnostech. V možnosti války, v možnosti dohody diplomatické, která by byla vynucena tlakem hospodářským…

Prokurátor Urválek: Zůstaňme u té první možnosti války. Paní obžalovaná, jaké války, s kým, proti komu?

Milada Horáková: Války západních mocností proti východu, to znamená proti lidově demokratickým zemím a Sovětskému svazu.

Prokurátor Urválek: Na čí straně by v takovém případě stálo Československo?

Milada Horáková: Československo, jako spojenec by muselo stát na straně SSSR.

Prokurátor Urválek: Na čí straně by stáli bývalí esesáci ze západního Německa, víte, že jsou tam formováni v organizaci?

Milada Horáková: Nemohu na to odpovědět, protože tyto poměry mi nejsou tak známé.

Prokurátor Vieska: Snad je Vám známo, že by tito esesáci zachovali přísnou neutralitu.

Milada Horáková: Mám k esesákům a nacistům svůj vyhraněný poměr.

Prokurátor Vieska: Tím smutnější, že jste se octla v této situaci.

Prokurátor Urválek: Abychom uzavřeli, počítali jste s válkou, hromadným ničením, s návratem všech kapitalistických vydřiduchů u nás? Panu předsedovi rovněž na vysvětlenou. Tyto otázky jsem položil proto, aby hned na počátku byla činnost obžalované postavena do správného světla.